

Datum

2020-11-23

Vår referens

Malin Anderberg, utredare

malin.anderberg@malmö.se

**Remiss från stadsbyggnadsnämnden om Energistrategi för Malmö stad 2021-2030
MN-2020-6374**

Sammanfattning

Samrådshandlingen för Energistrategi för Malmö stad 2021–2030 uppfyller kraven i lagen om kommunal energiplanering (SFS 1977:439). Den pekar även ut viktiga fokusområden inom energisystemet, lyfter fram möjliga insatsområden inom respektive område och föreslår strategier för vägen framåt för att uppnå stadens energimål, utifrån Malmö stads rådighet och olika roller.

Miljönämnden ställer sig generellt positiv till förslaget och dess omfattning men har ett antal synpunkter att ta med i det fortsatta arbetet, bland annat avseende målkedjan, genomförandearbetet samt en tydligare inkludering av energieffektivisering inom industrier och verksamheter.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden svarar på stadsbyggnadsnämndens remiss enligt förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2020-11-23
- Bilaga 1 Samrådshandling Energistrategi för Malmö 2021–2030
- Bilaga 2 Strategisk miljöbedömning Malmö

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2021-01-26

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsnämnden

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har översänt förslag till Energistrategi för Malmö stad 2021–2030 till bland annat miljönämnden för samråd. Svar önskas senast 2021-02-01.

Bakgrund

Samrådsförslaget till Energistrategi för Malmö stad 2021–2030 har arbetats fram i en gemensam arbetsgrupp med representanter från fastighets- och gatukontoret, miljöförvaltningen,

serviceförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och stadskontoret. Miljönämnden har informerats om arbetet med energistrategin vid nämndens sammanträden i januari och november 2020.

Energistrategi för Malmö stad 2021–2030 planeras ersätta *Energistrategi för Malmö, Pr 3083*, som godkändes av kommunfullmäktige 2009-12-17 och vars målår är 2020. Enligt *Lagen om kommunal energiplanering (1977:439)* ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Planen ska enligt lagen även beslutas av kommunfullmäktige. Energistrategin uppfyller även ett syfte genom att innehålla gemensamma mål och strategier för Malmös energisystem. Den ska utgöra ett stöd för Malmö stads långsiktiga planering och utvecklingsarbete inom energiområdet, för såväl bolag som förvaltningar.

Om samrådsförslaget

Malmö växer och beräknas ha passerat 500 000 invånare år 2050. Stadens utveckling innebär kraftig tillväxt inom många områden såsom utveckling av servicefunktioner och verksamheter, bostäder, arbetsplatser, växande industri och utbyggnad samt omställning av stadens infrastruktur. En förutsättning för detta är ett stabilt och leveranssäkert energisystem. Utöver utmaningen med den växande staden tillkommer behovet av att minimera stadens klimatpåverkan. Kraftiga utsläppsminskningar krävs för att möta de internationella klimat- och miljöavtalen, de nationella miljömålen och de regionala energimålen för Skåne. Energistrategin ska möjliggöra för Malmö att möta behovet av en långsiktigt hållbar, stabil och leveranssäker energiförsörjning.

Energistrategi för Malmö 2021–2030 pekar ut fokusområden inom energisystemet, lyfter fram möjliga insatsområden inom respektive område och föreslår strategier för vägen framåt utifrån Malmö stads rådighet och olika roller. Dessa fokusområden innehåller kopplade resultatmål, som syftar till att uppnå de övergripande inriktningsmålen, samt strategier för att kunna uppnå dessa mål. Det första fokusområdet *Leveranssäkert elsystem* tar ett samlat grepp kring hur staden kan säkra en tillgänglig eleffekt som motsvarar stadens behov. Det andra fokusområdet *Lokal, resurseffektiv och förnybar energiförsörjning* handlar om hela det lokala energisystemets resurseffektivitet samt stadens energiförsörjning via produktion och inflöden av energi och energibärare. Det tredje fokusområdet är *Energi- och resurseffektiv bebyggelse* vilket innebär ett tydligt fokus på användarsidan av energisystemet. Det fjärde och sista fokusområdet, *Hållbar energi till transporter*, hanterar stadens största fossila energiflöde, drivmedel till transportsektorn.

Förvaltningens förslag till yttrande

Miljönämnden vill framföra följande synpunkter som bör beaktas och arbetas in i kommande förslag.

Övergripande synpunkter

Miljönämnden ställer sig generellt positiv till samrådsförslaget för *Energistrategi för Malmö stad 2021–2030*. Förslaget möjliggör en gemensam riktning och ett strategiskt grepp om stadens energisystem. Prioriteringen av omställningen till ett energisystem med så lite påverkan som möjligt på klimatet är av stor vikt för uppfyllandet av målet i Malmö stads budget att *Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser*, eftersom energisystemet står för en stor del av stadens territoriella utsläpp. Reduktionen av växthusgasutsläpp från energisystemet måste dessutom ske samtidigt som en stabil leverans av energi som täcker stadens energibehov säkerställs. Mot bakgrund av de senaste årens problematik kring stadens effekttillförsel av el ser miljönämnden det som positivt att staden genom energistrategin nu tar ett samlat grepp kring en leveranssäker elförsörjning. Att förslaget på *Energistrategi för Malmö stad 2021–2030* innebär

ett gemensamt angreppssätt som inkluderar både leveranssäkerhet och minskning av energisystemets klimatpåverkan är strategiskt angeläget för att undvika framtida målkonflikter.

Miljönämnden anser däremot att energistrategin på ett tydligare sätt bör inkludera energieffektivisering inom verksamheter och industrier. Detta område är en central pusselbit i stadens energiomställning och ett område där det fortfarande finns mycket arbete kvar att göra. Inkluderandet av industrier och verksamheter skulle exempelvis kunna göras i fokusområde tre, som då förslagsvis skulle kunna heta *Energi- och resurseffektiv bebyggelse och industri*, samt innehålla ett resultatmål riktat mot energianvändningen inom denna sektor. Inom de tillhörande strategierna skulle bland annat miljöförvaltningens energitillsyn och energi- och klimatrådgivare kunna spela en möjlig roll.

Struktur

Energistrategin innehåller förslag både på inriktningsmål, fokusområden, resultatmål och strategier. Miljönämnden anser att flera styrande begrepp och en lång målhierarki riskerar att förvirra och komplicera stadens målstyrning, som bygger på nämndernas och bolagens delegerade ansvar att uppfylla målen i kommunfullmäktiges budget samt övergripande styrdokument inom sina grunduppdrag, definierade i respektive nämnds reglemente och bolags ägardirektiv. Målkedjan i föreslagen energistrategi följer visserligen de idag gällande riktlinjer för hur vi utformar styrdokument i staden, men det pågår ett arbete avseende kommunövergripande styrdokument och stadens styrning vilket kan komma att resultera i nya riktlinjer. Miljönämnden anser att Energistrategin hade fungerat väl så bra utan egna inriktningsmål, utan att den istället sammanställt och hänvisat till de övergripande mål som Energistrategin ska utgå ifrån, till exempel kommunfullmäktiges budget, förslaget till miljöprogram för Malmö stad 2021–2030 och andra relevanta styrande dokument.

Vidare anser miljönämnden att resultatmålen syfte är något otydlig. De påminner om strategier och flera saknar en tydlig mätbarhet, vilket normalt är syftet med resultatmål. Eftersom det är viktigt att Energistrategin kan följas upp förordar miljönämnden att resultatmålen ses över och vid behov omformuleras med fokus på mätbarhet och uppföljning.

Miljönämnden föreslår att man i Energistrategin förtydligar målkedjan med en strukturbild. Utifrån målkedjan i det aktuella förslaget skulle då kopplingen inriktningsmål, resultatmål, strategier och handlingar i handlingsplan visas i bilden.

Miljönämnden anser att det är bra med tydlighet kring stadens olika rådighetsperspektiv och att Energistrategin tydligt delar upp stadens roller i föregångare, planerare och samhällsaktör. Det bör däremot förtydligas inom vilken av dessa roller som energitillsyn, prövning av energianläggningar samt energi- och klimatrådgivning till malmöbor och aktörer i Malmö ingår, då detta inte är tydligt i förslaget.

Miljönämnden föreslår att det inkluderas en ordlista med definitioner av olika begrepp i Energistrategin. Det är viktigt med samsyn kring begrepp för att syftet med mål och strategier ska uppfattas och mätas på det sätt som är avsett.

Miljönämnden föreslår även att dokumentet språkgranskas, då det innehåller en del otydliga formuleringar och ett varierat språkbruk, samt att dess layout linjeras med stadens övriga styrdokument för att göra innehållet lättare att ta till sig för läsaren.

Miljöpåverkan

Miljönämnden anser att det tydligare bör framgå att omställningen till ett förnybart energisystem kan ge flera positiva bieffekter på folkhälsan genom exempelvis förbättrad luftkvalitet och reducerade bullernivåer i stadsmiljön.

Miljönämnden vill också påpeka att om man planerar för biogasanläggningar behöver detta tas hänsyn till i stadsplaneringen då de har ett påverkansområde med lukt vilket begränsar lokaliseringen.

Hållbar energi för transporter

Fokusområdet *Hållbar energi för transporter* har fokus på energitillförseln till transporter. Miljönämnden vill påpeka att för att uppnå stadens uppsatta mål om 100% förnybar och återvunnen energi samt ambitiösa sänkningar av stadens växthusgasutsläpp från energisystemet, så krävs det flera kraftiga åtgärder gällande trafik och mobilitet som inte ingår i förslaget till Energistrategin. Dessa aspekter inkluderar bland annat energieffektiviseringsåtgärder gällande trafik och mobilitet, så som förändrad färdmedelsfördelning (till fördel för gång, cykel- och kollektivtrafik), resvanor och infrastruktur kopplat till mobilitet. För att målen ska kunna uppfyllas bör det säkerställas att dessa delområden täcks in då stadens nästa trafik- och mobilitetsplan tas fram.

I fokusområde fyra hänvisas till en rad andra styrdokument. Dessa hänvisningar bör ses över då exempelvis miljöbilsstrategin går ut innan Energistrategin förväntas bli antagen.

Miljönämnden anser även att mål två inom fokusområde fyra, som hanterar Malmö stads egen energiförsörjning till transporter, bör ändras så att arbetsfordon ersätts med arbetsmaskiner. Detta för att inte exkludera vissa maskiner som idag är fossildrivna och undvika definitionsfrågor kring vad som är ett fordon eller inte i samband med uppföljning av målet.

Arbetet framåt

Miljönämnden anser att det är bra med tydlighet kring uppföljning av strategin och att stadens arbete kontinuerligt måste följas upp och utvärderas för att säkra en resultatrik framdrift.

Energisektorn är under snabb utveckling och för att Energistrategin ska behålla sin aktualitet ända fram till 2030 anser miljönämnden att det är viktigt med ett flexibelt och effektivt genomförande. Det är därför viktigt att hitta fungerande arbetsformer och tillsätta resurser för ett systematiskt operativt arbete med Energistrategins handlingsplan. I och med att energiarbetet är starkt kopplat till stadens klimatomställningsarbete, det som kallas Klimatomställning Malmö, bör man synka dessa arbeten framåt. I genomförandet av Energistrategin bör arbetet dra nytta av den organisationsstruktur som nu byggs upp kring klimatomställningsarbetet.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats vid handläggningen av detta ärende på följande sätt. Omställningen av energisektorn har positiva effekter för barns liv i Malmö eftersom det bidrar till minskade växthusgasutsläpp, det innebär även positiva bieffekter för folkhälsan genom att exempelvis förbättra luftkvaliteten samt reducera buller i stadsmiljön.

Förslaget har utarbetats av Malin Anderberg, utredare på miljöstrategiska avdelningen. Samråd har skett med Jonas Persson, projektledare, Jonas Kamleh, utredare, och Olof Liungman, avdelningschef, samtliga på miljöstrategiska avdelningen, samt Henrik Carlsson, miljöinspektör på avdelningen för miljö- och hälsoskydd.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman

Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen